

Гледната точка на френския историк Оливие Бюйрет: „Победата на генерал Румен Радев – един завой за България?”

Публикувана на: 21.11.2016г. 38 прегледа

Доц. д-р на историческите науки Оливие Бюйрет е преподавател в университета Париж 3 – Нова Сорбона. ВТУ има договорни отношения по програма „Еразъм” с този университет. Оливие Бюйрет е работил в български архиви и пише за политически събития у нас през XX век.

Вторият тур на президентските избори в България, проведен на 13 ноември 2016 г., излъчи за победител генерал Румен Радев и доведе до оставката на правителството на популистката партия ГЕРБ, ръководено от 2009 г. от Бойко Борисов. Румен Радев е независим кандидат, но подкрепен от социалистическата партия и ще встъпи в длъжност на 22 януари 2017 г. Той е представян като проруски ориентиран в една

България, която през 2005 г. ясно направи своя външнополитически избор с присъединяването си към НАТО, а впоследствие от 1 януари 2007 г. и към Европейския съюз. Така се случи, че паралелно с него един друг проруски кандидат за президент – Игор Додон, спечели изборите в друга бивша социалистическа страна – Молдова. Трябва ли да виждаме в резултатите от тези два избора първите последици в Източна Европа от победата на ултраконсервативния Доналд Тръмп за президент на САЩ на проведените на 8 ноември избори? И то в случай, че Тръмп не е преставал да изтъква своето намерение да се помири с Русия на Владимир Путин, по-конкретно по сирийския конфликт, а Башар Асад декларира на 16 ноември, че Доналд Тръмп ще бъде смятан като съюзник на неговия режим в борбата с тероризма. Ако горните тенденции се разглеждат в перспективата на желанието на бъдещия президент на САЩ да намали постепенно ангажиментите на своята страна към НАТО и да настоява за засилено участие на останалите страни-членки, бихме могли да предвидим, че през 2017 г. ще настъпят значителни промени в дипломатическите отношения на САЩ, страните от Западна Европа, както и на стария блок на държавите от Източна Европа с Русия.

А всичко това не само обуславя напоследък установяването на авторитарни и/или популистски режими в Източна Европа като Унгария на Виктор Орбан от 2010 г., Словакия с Роберт Фицо от 2012 г. и съвсем наскоро Полша на Беата Шидло от 2015 г., но и свидетелства за новото засилване на проруските тенденции в този район под егидата на обявеното затопляне на отношенията на САЩ и Русия.

В случая с България, ако ние говорим за известен завой в този коментар, то е защото лично аз можах да констатирам при посещенията ми от 1999 г. насетне в български университети шока, предизвикан от трудния преход от комунизъм към капитализъм, чиито последици българският народ, подобно на други народи от Източна Европа, понесе най-вече по време на голямата икономическа криза от 2008 г.

В този смисъл според нас в очертаната контекст се прибавя и едно „разочарование” в страните на бившия съветски блок от техните надежди, породени от присъединяването към Европейския съюз и тъкмо това разочарование има предвид историкът Жак Рупник в своите изследвания. Без съмнение България е била впрочем в целия период на Студената война най-преданият съюзник на Москва, а в икономически план е доставяла на руския пазар значителни обеми зеленчуци и плодове, консерви и тютюн. Освен това известно е, че България дължи благодарност на Русия за възстановяването на нейната държавност през 1878 г., а не е без значение и обстоятелството, че българският и руският език са членове на едно езиково семейство.

В заключение на този малък коментар бих добавил, че през 2017 г. можем да видим един голям дипломатически завой, който ще бъде белязан от стремежа за завръщането на руското влияние в района и това завръщане бе наченато от Владимир Путин през 2008 г. с войната на Москва в Грузия. Така в рамките на това възвръщане на руското влияние България с новия си президент Румен Радев би могла тогава да възстанови изцяло своята роля в отношенията си с Русия – дипломатически отношения с държава със силни корени в историята на международните отношения, което се опитаме на представим в този коментар.